

مدرا صدوقی

روزنامه‌نگار

یک سال پیش که محمد مهدی طهرانچی به‌عنوان رئیس دانشگاه‌های آزاد اسلامی استان تهران منصوب‌شد،باجدیت‌به‌این فکر بود که روزگار وزمانه خاک خوردن پایان‌نامه‌های دانشجویی در قفسه‌های کتابخانه‌های دانشگاه‌یادار گروه‌های علمی دانشکده‌ها به‌پایان رسیده‌ودیگروقت آن نیست که صرف‌امتکی‌به‌پژوهش‌های کتابخانه‌ای و کم کاربرد باشسیم ونیازمند ایجاد حرکت در فضای ساکن علمی کشور هستیم.براساس این فکر بود که تصمیم‌اوبر آن شد که‌موضوعات‌پایان‌نامه‌هاوتحقیقات‌دانشگاهی‌کاربردی‌شود تااز‌رهگذار این‌خروجی‌های علمی و کاربردی، مشکلات ومسائل جامعه‌کشور بررسی‌وبرای آنها، راه‌حل‌های مناسب‌و عملیاتی‌به‌دست‌آید.این‌فکر خیلی‌زود عملی‌شدوهمه‌واحدهای‌دانشگاهی استان تهران ماموریت پیدا کردند با کمک گروه‌های علمی و با همیاری استادان و دانشجویان خود، مسائل و چالش‌های حال حاضر کشور را بررسی کنند تا مهم‌ترین آن چالش‌ها و موضوعات شناسایی و در موضوعات مختلف دسته‌بندی و به دانشگاه‌ها در قالب‌نظام‌موضوعات‌پایان‌نامه‌ا ارائه‌شود.حدودیک‌سال‌از این‌فکر و اقدامات‌اولیه‌آن گذشت وطهرانچی، خود،رئیس دانشگاه‌آزاد اسلامی‌شدواین‌طرح‌وایده‌مهم‌را که اقدامات‌اولیه‌عملیاتی‌شدن آن محقق شده بود، با جدیت بیشتر پیگیری کرد. نتیجه‌همه این تلاش‌ها، ارائه‌طرحی‌با عنوان «پایش» یا پژوهش اثرگذار یکپارچه شبکه‌ای در دانشگاه‌آزاد اسلامی بود که در آذماه جاری با حضور جمع‌زیادی از خانواده‌دانشگاه‌آزاد اسلامی در محل سازمان مرکزی این دانشگاه رونمایی شد.

پایش و تحول شگرف در نظام آموزش عالی

به اعتقاد کارشناسان طر «پایش» منشا تحول شگرفی در نظام آموزش کشور خواهد بود، زیرا شناسایی مسائل مهم کشور در حوزه‌های علم و فناوری و ارائه سیاست‌ها برای هدفمند کردن آنها جزء ضرورت‌هایی است که برای حل مسائل کشور در یک بستر شبکه‌ای انجام خواهد شد. از سوی دیگر، با وجود گسترش سیستم آموزش عالی در کشور به‌خصوص در مقطع کارشناسی ارشد ودکتری، بسیاری از پژوهش‌ها دچار روزمرگی وعدم کارایی هستند کمنظام‌وازهبردیدی‌مختصی‌برای‌نظام‌بندی‌و کاربردی کردن آنها وجود ندارد. درحقیقت‌با اجرایی‌شدن طرح «پایش» وتعیین‌نظام موضوعات‌پایان‌نامه‌ها، رنگ پایان کلاس پایان‌نوموسی‌های بدون کاربرد ناخته شده است. دراین میان آنچه اهمیت دارد این است که دانشگاه آزاد اسلامی به‌عنوان یک دانشگاه نسل چهارم درصدد حل مسائل کشور و کسب درآمد وثروت از رهگذار فعالیت‌های پژوهشی است؛ چیزی که امروز خروجی‌های موفق و

گزارش

فرهیختگان همایش تشریح فعالیت‌های پژوهشی ورونمایی از برنامه علمی و پژوهشی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال به بهانه هفته پژوهش، ۱۰ دی‌ماه اسمال در واحد تهران شمال برگزار شد. این مراسم سخنرانان مهمی داشت؛ غلامرضا جلالی رئیس سازمان پدافند غیرعامل، حمیدرضا خالدي رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال، امیرعبدالله مهرداد شریف‌معاون پژوهش و فناوری واحد تهران شمال و مهدی امینیان رئیس کارگروه سایبری و فضای مجازی این واحد دانشگاهی، استادان و متخصصانی بودند که در این همایش علمی شرکت داشتند. همچنین در این برنامه لوگوی برنامه علمی و نظام موضوعات برنامه پایش واحد تهران شمال با حضور سیدمحمودرضا آقامیری رئیس دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران، غلامرضا جلالی رئیس سازمان پدافند غیرعامل و حمیدرضا خالدي رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال رونمایی شد؛ لوگویی که توسط دانش‌جوی مقطع دکتری این واحد دانشگاهی طراحی شده است. اما نکته مهم این برنامه علمی این بود که پس از همایش، تفاهنامه همکاری بین دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال و سازمان پدافند غیرعامل در ذیل برنامه علمی پدافند غیرعامل و علوم همکاری واحد تهران شمال توسط خالدي و جلالی امضا شد؛ تفاهننامه‌ای که براساس آن سازمان پدافند غیرعامل به‌عنوان مهم‌ترین مرجع در این حوزه در جمهوری اسلامی ایران با همکاری واحد تهران شمال به‌عنوان قطب پدافند عامل کشور در طرح «پایش» همکاری‌های مستمر علمی وپژوهشی خواهند داشت. گزارشی از این نشست را در ادامه می‌خوانید.

۱۰ کارگروه تخصصی در واحد تهران شمال

حمیدرضا خالدي، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال در این همایش ضمن تسلیت حادثه ناگوار واژگونی اتوبوس حامل دانشجویان وادان علوم وتحقیقات، به‌خانواده‌های جان‌باختگان و مصدومان این سانحه به تشریح ماموریت دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال در حوزه پدافند غیرعامل پرداخت و گفت: «در واحد تهران شمال ۱۰ کارگروه در حوزه پدافند غیرعامل تشکیل شده‌است که عبارتند از: ۱- کارگروه فرهنگی، اجتماعی، ۲- کارگروه علوم شناختی وروانشناسی، ۳- کارگروه فضای سایبری و مجازی، ۴- کارگروه پرتوی شیمیایی و نانوفناوری، ۵- کارگروه اقتصادومدیریت، ۶- کارگروه علوم زیستی، ۷- کارگروه کالبدی، ۸- کارگروه حقوق، روابط بین الملل و علوم سیاسی، ۹- کارگروه مدیریت و ارزیابی ریسک و ۱۰- کارگروه آینده‌پژوهی وآینده‌نگاری.» او در ادامه با اشاره به‌نظام موضوعات تدوین شده در این کارگروه‌ها که در سامانه پایش بارگذاری خواهد شد، اضافه کرد: «در این سامانه که دارای سه سطح دسترسی برای مدیران، پژوهشگران دانشجویان است افراد می‌توانند بر مبنای موضوعات موجود و علاقه‌مندی برنامه‌های علمی‌شان را انتخاب کرده، چالش‌های آن حوزه را ملاحظه کرده، اطلاعات موجود در آن حوزه را مطالعه کنند و نهایتاً پروژه‌های خود را با هدف رفع قسمتی از چالش‌های آن حوزه تعریف کنند.» او در ادامه سخنان

دانشگاه

۶ دلیل اهمیت پدافند غیرعامل در طرح «پایش»

واحد تهران شمال به عنوان قطب پدافند غیرعامل کشور در طرح پژوهش اثرگذار یکپارچه شبکه‌ای حضور خواهد داشت

به‌آن در طرح «پایش» می‌تواند نتایج علمی و عملیاتی قابل توجهی برای دانشگاه داشته باشد. پدافند غیرعامل قابلیت‌های پژوهشی بالایی دارد و این امکان را در خود دارد که در شاخه‌های مختلف علمی حضور داشته باشد.

پدافند غیرعامل؛ اولویت واحد تهران شمال در «پایش»

اما به دلیل گسترده بودن نظام موضوعات و ضرورت توجه دقیق تر به چالش‌های کشور بنا بر این شد تا در اولین مرحله از عملیاتی شدن طرح «پایش»، واحدهای دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران هر کدام در یکی از موضوعات مهم و چالش برانگیز کشور به صورت پایلوت اقدامات خود را عملی کنند. در این میان مدیریت دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال طی جمع‌بندی‌ای که در این دانشگاه با مشارکت گروه‌های علمی و استادان این واحد دانشگاهی صورت می‌گیرد، بنا را بر این می‌گذارد که این دانشگاه، با یک موضوع مهم و حیاتی در طرح پایش حضور داشته باشد؛ پدافند غیرعامل وعلوم وفنون همگرا! چیزی که از نظر این دانشگاه از اولویت‌های اصلی کشور بوده و از پشتوانه حدا کثری قوانین بالادستی هم برخوردار است و بسیاری از نهاد‌های کشور هم در درون خود ادارات پدافند غیرعامل را دارند و این موضوع حد اکثر رشته‌های دانشگاهی را دربر می‌گیرد و می‌توان در نظام موضوعات بسیاری از رشته‌ها و گرایش‌ها را با آن پوشش داد. از آنجا که نوآوری در حوزه دانش و علوم از اهمیت بالایی برخوردار است و پدافند غیرعامل هم امروز جزء جد‌ندترین و پیشرفته‌ترین دانش‌ها در حوزه علم و فناوری است، طبیعتا توجه

به‌آن در طرح «پایش» می‌تواند نتایج علمی و عملیاتی قابل توجهی برای دانشگاه داشته باشد. پدافند غیرعامل قابلیت‌های پژوهشی بالایی دارد و این امکان را در خود دارد که در شاخه‌های مختلف علمی حضور داشته باشد.

پدافند غیرعامل چیست؟

عبدالله فاضلی مقدم در مقاله‌ای با عنوان «پدافند غیرعامل چیست؟» می‌نویسد: «پدافند غیرعامل، مجموعه اقدامات غیرمسلحانه‌ای را در بر می‌گیرد که موجب افزایش بازدارندگی، کاهش آسیب‌پذیری، تداوم فعالیت‌های ضروری، ارتقای پایداری ملی و تسهیل مدیریت بحران در مقابل تهدیدها و اقدامات نظامی دشمن گفته‌می‌شود. در تعریفی دیگر پدافند غیرعامل، تمهیداتی است که در زمان صلح صورت می‌گیرد و امروز مردم نیازمند خدمات متفاوتی بوده و نیز به دنبال محیطی آرام وقابل سکونت درون شهرها با آسایش هستند و عمده‌ترین هدف پدافند غیرعامل، ایمن‌سازی و کاهش آسیب‌پذیری زیرساخت‌های مورد نیاز مردم است که باید با یک برنامه‌ریزی و طراحی در توسعه پایدار کشور نهادهی‌نه شود و برای اصلاح زیرساخت‌های فعلی راهکارهایی با مهندسی مجدد لازم است.» به گفته او، پدافند غیرعامل به دو بخش پدافند سخت و پدافند نرم تقسیم می‌شود. در پدافند سخت اقدامات سخت‌افزاری مثل اقدامات مهندسی، پیشگیری، پیش‌بینی و کاهش مخاطرات و در پدافند نرم استفاده از تکنیک‌هایی است

در جلسه رونمایی از فعالیت‌های علمی و پژوهشی واحد تهران شمال عنوان شد

فعالیت ۱۰ کار گروه تخصصی در دانشگاه با همکاری سازمان پدافند غیرعامل

رئیس سازمان پدافند غیرعامل: با همکاری دانشگاه آزاد چالش‌های اساسی کشور حل خواهد شد

بین‌رشته‌ای و ترکیبی دارد. بنابراین ما در واحد تهران شمال با توجه به ظرفیت واحد ۱۰ کارگروه تشکیل داده‌ایم.» رئیس واحد تهران شمال در پایان تاکید کرد: «الان ۹ کارگروه از این کارگروه‌ها فعال هستند. مهم‌ترین اتفاقی که افتاده و درواقع من به جرأت می‌توانم بگویم یکی از دستاوردهای مهمی است که به‌خاطر فعالیت، همکاری و مشارکت همه عزیزان در واحد اتفاق افتاده، این است که بخش سیاست‌گذاری و راهبریی این کار یعنی مسئولان پدافند غیرعامل در حوزه‌های مختلف با بخش علمی واحد تهران شمال جلسات فنی و تخصصی داشته‌اند و در این جلسات نهایتا به یک نظام واحد فکری رسیده‌ایم.»

سرمایه‌گذاری سازمان پدافند غیرعامل و دانشگاه آزاد اسلامی

غلامرضا جلالی، رئیس سازمان پدافند غیرعامل هم در سخنانی در این برنامه با تفکیک تهدیدات در حوزه پدافند غیرعامل به تهدیدات طبیعی و تهدیدات انسان ساخت، گفت: «در حوزه تهدیدات انسان ساخت، پدافند غیرعامل به بررسی چهار عنصر تهدیدات، دارایی و سرمایه، خطر و ریسک و نهایتا آسیب‌پذیری می‌پردازد و هرچند وقت یک‌بار و به تناسب پیشرفت علوم در حوزه‌های مختلف، تاثیرات علم و فناوری بر هر یک از این عناصر را بررسی کرده و تلاش می‌کند نقایض زیرساخت‌های کشور و تهدیدات در آن حوزه‌ها را برطرف کند.» جلالی با اشاره به این موضوع که ما در یک دوره جبر تاریخی قرار گرفته‌ایم که باید دفاع کنیم و دفاع ما لاجرم باید

از جنس فناوری اطلاعات، به موازات افزایش رفاه عمومی، شاهد ظهور تهدیدات جدید در این حوزه هستیم که در این کارگروه‌ها عوانیونی چون تهدیدات در حوزه فردی، تهدیدات در حوزه اجتماعی و مردمی، تهدیدات در حوزه شرکت‌ها و سازمان‌ها، تهدیدات در حوزه زیرساخت‌های اصلی و حیاتی و حساس کشور، تهدیدات در حوزه امنیت ملی جمع‌بندی شده است. در حقیقت با فعالیت در عرصه پدافند سایبری می‌توان با فعالیت‌هایی در قالب کاهش آسیب‌پذیری زیرساخت‌های سایبری، افزایش پایداری و تولید قدرت در حوزه سایبری، تداوم فعالیت‌های ضروری سایبری کشور، ارتقای پایداری ملی زیرساخت‌های سایبری کشور، گسترش تولید داخلی وبومی سازی سامانه‌های مبتنی بر حوزه سایبر و تسهیل مدیریت بحران در زیرساخت‌های سایبری کشور، خدمات فراوانی را با ضرب و کیفیت بالا به کشور ارائه داد.

یک تفاهنامه برای ارتقای کیفیت

دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال با قدرت تمام و سرعت بالا در مسیر طرح «پایش» در قالب دو موضوع مهم و سرنوشت‌ساز پدافند غیرعامل و علوم وفنون همگرا حرکت می‌کند، اما در این مسیر تلاش کرده‌از تجربیات وتوانمندی‌های نهادها و مراکز موثر در این حوزه هم‌برای ارتقای کیفی فعالیت‌های خود بهره‌برد. سازمان پدافند غیرعامل از جمله این نهادهاست که با این واحد دانشگاهی تفاهننامه‌ای را هم امضا کرده تا براساس آن اهداف متعددی پیگیری شود. استخراج نیازمندی‌ها و مطالبات علمی –فناورانه و آموزشی مورد نیاز حال و آینده سازمان و قرارگاه‌های مربوطه و ارائه آن به دانشگاه از طریق دبیرخانه برنامه علمی دانشگاه در قالب پروژه‌های تحقیقاتی، موضوعات پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی وبرگزاری کنفرانس‌های تخصصی، تامین اعتبار مشخص در برنامه سالانه برای حمایت از پروژه‌ها، طرح‌های تحقیقاتی و برگزاری همایش و کنفرانس‌های تخصصی (در سطح ملی و بین‌المللی در حوزه‌های مورد تایید سازمان و قرارگاه‌های مربوطه، حمایت از ایجاد و توسعه آزمایشگاه‌ها و مراکز تخصصی مورد نیاز سازمان و قرارگاه برای اجرای پروژه‌های مشترک در دانشگاه، همکاری با دانشگاه در ایجاد سازوکار لازم برای حفظ مالکیت مادی و معنوی طرح‌ها و ایده‌های مشترک، همکاری فی‌مابین و ایجاد سازوکار اجرایی طرح جایگزینی خدمت سربازی نخبگان یا کسر خدمت با انجام پروژه‌های تحقیقاتی با پایان‌نامه‌ها، متناسب با نیازهای سازمان با همکاری دانشگاه از جمله مواردی است که در این تفاهننامه به‌آن اشاره شده است. آنچه می‌تواند در این مسیر اهمیت بالایی داشته باشد این است که این نوع همکاری‌ها باعث ایجاد بستری مناسب در جهت هدایت و حمایت از پایان‌نامه‌های تحصیلات تکمیلی و بهره‌گیری از محققان و پژوهشگرانی است که دانش آنها در حوزه پدافند غیرعامل به صورت خاص و در قالب طرح پایش به صورت عام، عملی برای حل مسائل و مشکلات کشور خواهد شد.

منافع زیادی دارد.» او در پایان گفت: «تلاش ما بر این است تا به موضوعات واقعی، جدی و رایج یک پرداخته شود. چالش‌های اساسی زیادی در کشور هست که باید تلاش کنیم برای آنها راه‌حل‌های مناسبی ارائه دهیم. ما حتما با یاری خداوند به نتایج خوب و ارزشمندی می‌رسیم و امیدواریم دانشگاه آزاد اسلامی در موضوعات مختلف، قطب علمی در کشور باشد.»

لزوم ثبت نام اعضای هیات علمی

در سامانه «پژوهش‌یار»

امیرعبدالله مهردادشریف، معاون پژوهش و فناوری دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال دیگر سخنران این برنامه بود. او ضمن تشریح عملکرد پژوهشی واحد در یک‌سال گذشته و با اشاره به برنامه‌های آینده این معاونت، یادآور شد پژوهزول‌ها و اقدامات مربوط به پایان‌نامه‌های دانشجویان به‌صورت کامل از طریق سامانه پژوهش‌یار انجام خواهد شد و اگر همکاران هیات علمی در دو‌ماه آینده در این سامانه ثبت‌نام نکنند، امکان اخذ پایان‌نامه را نخواهند داشت.

استفاده از پژوهش‌های نوین جهانی

مهدی امینیان، رئیس کار گروه سایبری و مجازی واحد تهران شمال هم در این برنامه در سخنانی درباره برنامه علمی و اهمیت پدافند غیرعامل، عملکرد کارگروه سایبری و درخت‌واره نظام موضوعات این حوزه سخن گفت. او در سخنان خود تاکید کرد: «رویکرد اصلی ما در دانشگاه این است که پژوهش‌های نوین دنیا را مورد بررسی قرار دهیم و اینکه رشته‌های مختلفی را که در کمیته سایبر قرار می‌گیرند با استفاده از اسناد بالادستی همچون فعالیت‌های پدافند سایبری مورد بررسی قرار دهیم؛ همچنین از مدارک موجود و پژوهش‌های محققان بزرگ دنیا استفاده کردیم چون این موضوع با رویکردهای مختلف در دنیا مورد توجه قرار گرفته است.»

امضای تفاهنامه بین سازمان پدافند غیرعامل و واحد تهران شمال

در پایان این مراسم هم ضمن رونمایی از لوگوی دبیرخانه علمی پدافند غیرعامل توسط رئیس سازمان پدافند غیرعامل و رئیس دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران، تفاهنامه همکاری بین این سازمان و دانشگاه آزاد اسلامی توسط روسای این سازمان و دانشگاه امضا شد و سپس از پژوهشگران برتر واحد تهران شمال و همچنین استادان راهنمای پایان‌نامه‌های برتر در نظام موضوعات «پایش» تقدیر به عمل آمد. همچنین پس از پایان مراسم رئیس سازمان پدافند غیرعامل کشور، رئیس دانشگاه آزاد اسلامی استان تهران و سایر حاضران در مراسم از نمایشگاه توانمندی‌ها و تولیدات مرکز رشد واحدهای فناورمحمور دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران شمال بازدید کردند و در جریان دستاورد‌ها و برنامه‌های آینده این واحد دانشگاهی قرار گرفتند.